

Aanleiding

Vanaf 1 januari 2020 komt de huidige centrumgemeenteconstructie voor de uitvoering van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, het OGGZ-team en verslavingszorg te vervallen. Vanaf dat moment is elke gemeente zelf (mede) verantwoordelijk en ontvangt elke gemeente hiervoor budget van het Rijk. Om de ondersteuning voor kwetsbare inwoners te organiseren dienen gemeenten regionaal samen te werken. Het Rijk heeft daarom bepaald dat gemeenten in 2017 een regionaal plan moeten opstellen waarin is opgenomen hoe deze taken vanaf 2020 uitgevoerd gaan worden.

Eind 2016 zijn de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht gestart met het opstellen van een gezamenlijk regionaal plan. Dit plan moet de volgende onderdelen bevatten:

- Inhoudelijke visie op hoe de ondersteuning aan de doelgroep van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio vormgegeven zal worden;
- Verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten in de regio;
- Verdeling van het beschikbare budget en financiële risico's;
- Wijze waarop samengewerkt gaat worden tussen gemeenten binnen de regio;
- Wijze waarop samengewerkt gaat worden met andere betrokken partners binnen de regio (o.a. aanbieders, cliënten en hun naasten, verzekeraars, corporaties), en;
- De wijze waarop de overgangsfase tussen de nieuwe en oude verdeling van financiële middelen vormgegeven zal worden en hoe hierbij geborgd zal worden dat bestaande en nieuwe cliënten weten waar ze aan toe zijn.

In het bijgevoegde Plan van Aanpak West-Brabant West 2020 komen al deze onderdelen terug. Deze zijn echter nog niet tot in detail uitgewerkt. Het regionale plan geeft een richting aan voor de verdere uitwerking in 2018 en 2019. Belangrijke randvoorwaarden voor de verdere uitwerking, zoals bijvoorbeeld het beschikbare budget vanaf 2020, zijn nog onbekend. De budgettaire kaders worden pas in mei 2018 bekendgemaakt door het Rijk. Daarvoor wordt nu nog een nieuw objectief verdeelmodel ontwikkeld.

Alle onderdelen in het plan van aanpak vragen nog verdere uitwerking in 2018 en 2019. En dat gaan we als gemeenten niet alleen doen. Daarvoor doen we een beroep op al onze maatschappelijke partners, zowel lokaal als regionaal. Want om eerder te signaleren en oplossingen te kunnen bieden, hebben we al die partijen nodig. Alleen dan kunnen we succesvol de ambities uit het Plan van Aanpak waarmaken vanaf 2020.

Beoogd effect

Kaders vaststellen voor de verdere uitwerking en voorbereiding op de beëindiging van de centrumgemeenteconstructie in 2020. Dit moet er voor zorgen dat uiteindelijk de continuïteit van zorg voor deze kwetsbare inwoners na 1/1/2020 gewaarborgd blijft.

Argumenten

1.1. Het rijk verplicht gemeenten om samen te werken

Om te waarborgen dat alle gemeenten de noodzakelijke ondersteuning voor kwetsbare inwoners kunnen organiseren en de continuïteit van zorg te garanderen dienen gemeenten regionaal samen te werken

1.2 De onderliggende zorgstructuur is nu ook al naar tevredenheid georganiseerd op het niveau van West-Brabant West

De opgebouwde structuur van bestuurlijke samenwerking, het aanbod aan voorzieningen en de samenwerking met (en tussen) de veelal regionaal georiënteerde aanbieders is al afgestemd op West-Brabant West.

1.3 Regio's vanuit het Rijk de verplichting hebben om in 2017 een Plan van Aanpak te laten vaststellen

Het Rijk heeft bepaald dat gemeenten in 2017 een regionaal plan moeten opstellen en laten vaststellen door de gemeenteraad waarin is opgenomen hoe deze taken vanaf 2020 uitgevoerd gaan worden.

1.4 Het plan sluit aan bij de ambitie om meer mensen in hun eigen omgeving te ondersteunen en zo zelfstandig mogelijk te laten participeren.

Het plan voorziet in de beweging van het minder inzetten van regionale voorzieningen, door preventie en versterking van de lokale ondersteuning.

1.5 Het plan stelt een lichte vorm van samenwerking voor die alle ruimte biedt voor een lokale invulling

In het plan is opgenomen om deels met een regionaal budget te werken voor gezamenlijke voorzieningen, maar waar mogelijk ook als gemeente zelf trajecten te kunnen bekostigen. We spreken solidariteit af voor onvoorspelbare uitgaven zoals een winterregeling of bemoeizorg, maar zijn zelf verantwoordelijk voor de zorg die we gericht en bewust kunnen bieden aan onze inwoners. Juridisch wordt de lichte samenwerkingsvorm 'regeling zonder meer' voorgesteld om de samenwerkingsafspraken in te verankeren.

Kanttekeningen

1.1 De ambitie in het Plan van Aanpak is hoog

We willen onze kwetsbare inwoners beter kunnen ondersteunen door eerder te signaleren en in de nabijheid ondersteuning te bieden. Om deze ambitie daadwerkelijk te kunnen realiseren, vraagt dat draagvlak in zes gemeenten en bij onze partners. Op dit moment zijn de bestuurlijke verhoudingen goed en wordt er met commitment samengewerkt, zowel ambtelijk als met en tussen zorgpartners.

1.2 De implementatietijd is beperkt.

De implementatie moet plaats vinden in 2018 en 2019. Dat is een beperkte tijd. Het is zeer waarschijnlijk dat we ook vanaf 2020 verder moeten ontwikkelen om de ambities te kunnen realiseren.

1.3 er moet voldoende capaciteit beschikbaar worden gesteld bij gemeenten en partners

Om de ambities waar te maken is voldoende capaciteit noodzakelijk bij de gemeenten en bij partners. Op dit moment is nog onvoldoende te onderbouwen welke capaciteit daarvoor nodig is. Wel is duidelijk dat het hier gaat om extra werkzaamheden, waarvoor geen middelen vanuit het Rijk beschikbaar zijn. Tijdens het ontwikkelen van de infrastructuur vanaf 2020, moet alle going concern verder gaan. Ook tot 2020 proberen we onze kwetsbare inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen en te begeleiden richting zelfstandigheid. De noodzakelijke ambtelijke inzet vanuit Roosendaal wordt opgenomen in het jaarplan 2018.

1.4 de financiële kaders zijn onduidelijk

Een risico waar op dit moment nog geen reële inschatting van te geven is, zijn de financiële kaders. We weten op dit moment niet waar we op kunnen rekenen. We gaan er vooralsnog vanuit dat, zoals toegezegd, het historische verdeelmodel per 1/1/2020 wordt vervangen door een nieuw verdeelmodel dat recht doet aan de huidige praktijk. De verwachting is dat dit leidt tot een substantiële verruiming van de middelen voor onze regio. Dan nog is het onzeker hoe dit specifiek voor Roosendaal uitpakt.

1.5 de kans bestaat dat de doordecentralisatie wordt uitgesteld

Bij het opstellen van het Plan van Aanpak is uitgegaan van de beëindiging van de centrumgemeenteconstructie per 2020 en de invoering van een nieuw objectief verdeelmodel voor begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Begin oktober 2017 bleek dat de ontwikkeling van een nieuw verdeelmodel op zich laat wachten. Dat zou kunnen betekenen dat de invoering van een nieuw verdeelmodel wordt uitgesteld en dus de centrumgemeenteconstructie langer wordt voortgezet. De inhoudelijke ambitie die in het Plan van Aanpak is opgenomen, blijft ook dan relevant en van kracht. Alleen voor de onderdelen die gaan over de vorm van de samenwerking en de financiën heeft dit wel gevolgen, omdat dan de centrumgemeenteconstructie langer zou worden voortgezet. In alle voorbereidingen blijven we uitgaan van 2020.

Financiën

Per 1/1/2020 beschikt Roosendaal zelf over de middelen voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingszorg. De hoogte van deze middelen is op dit moment niet bekend.

Tot 1/1/2020 geldt het huidige convenant Beschermd Wonen. Dit convenant voorziet in de gezamenlijke dekking van de zes gemeenten van eventuele tekorten op beschermd wonen.

Communicatie

Het Plan van Aanpak is opgesteld met de zes gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenberg en Woensdrecht samen. Bij het opstellen van het plan is er een consultatieronde geweest, waarin maatschappelijke partners zoals welzijnsorganisaties, woningcorporaties en zorgaanbieders gelegenheid is geboden om aandachtspunten mee te geven. Nadat de portefeuillehouders van de zes gemeenten het plan geaccordeerd hebben, is doorgezet ter besluitvorming in alle zes de gemeenten.

Na besluitvorming in de zes gemeenteraden zullen alle partners hierover worden geïnformeerd. Er vindt geen gezamenlijke persmoment plaats.

Vervolg

Het Plan van Aanpak geeft de kaders mee voor de verdere uitwerking in 2018 en 2019. Als de zes gemeenteraden dit plan vaststellen, gaat de implementatie ervan starten. In het plan is beschreven wat de zes gemeenten willen bereiken voor kwetsbare inwoners. In 2018 en 2019 gaan we samen met onze maatschappelijk partners dit in detail invullen. Van het 'wat' naar het 'hoe'. Doel is dat elke gemeente op 1 januari 2020 gereed is om de nieuwe taken op zich te nemen en om samen de regionale voorzieningen te realiseren die nodig zijn als vangnet. Daarvoor gaan we in 2018 en 2019 naast de verdere ontwikkeling ook pilots starten om ervaringen op te doen.

Bijlagen

1 Plan van Aanpak West Brabant West